

изменение уровня экономической эффективности деятельности хозяйствующего субъекта.

В. ОСТАПЕНКО, студент КНЕУ імені Вадима Гетьмана

ОЦІНКА ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Проблема оцінки та підвищення ефективності використання інвестиційного потенціалу є актуальною на сьогоднішній день. Так, вітчизняні підприємства потребують інвестування для покращення економічних показників. Тому, питання дослідження оцінки підвищення ефективності інвестиційного потенціалу підприємства потребує деталізації.

Метою даної статті є аналіз методів оцінки інвестиційного потенціалу підприємства, засобів збільшення перспектив розвитку підприємства.

Етимологічне значення терміну «потенціал» походить від латинського слова «*potentia*» та означає «приховані можливості», які у господарській практиці завдяки праці можуть стати реальністю.

У вітчизняній економічній літературі цей термін у широкому значенні трактується як можливості, сили, запаси та засоби, які можуть бути використані, або як рівень потужності у будь-якому відношенні, сукупність засобів, необхідних для будь-чого. У тлумачному словнику під цим терміном розуміються «приховані можливості, сили для будь-якої діяльності, які можуть виявитися у певних умовах».

Традиційно предмет фінансового аналізу поділяється на чотири базових елементи:

- фінансові відносини – відносини, що спричиняють зміни в складі активів і зобов'язань суб'єктів господарювання;
- ресурси – склад і структура активу балансу;

- джерела фінансування – склад і структура пасиву балансу;
- результати використання економічного потенціалу – елемент, що є критерієм для визначення перспектив розвитку підприємства.

Базою загальносистемного потенціалу будь-якого підприємства виступає виробничий (операційний) потенціал.

Досліджуючи інвестиційний потенціал підприємства,

У залежності від ролі того чи іншого фактору (ресурсу) при досягненні цільових орієнтирів розвитку підприємств, всі види бізнесу можна умовно розділити на машино-, трудо-, матеріало- та енергодомінуючі.

В практиці управління ресурсами розрізняють окремі види ефективності, що можна класифікувати за певними ознаками.

1. За видом ефекту розрізняють ефективність:

- економічну,
- соціальну.

Економічна ефективність вимірюється з використанням різноманітних вартісних показників – об'єм випуску продукції, об'єм товарообороту, доходів, прибутку тощо. Соціальна ефективність зводиться до збільшення кількості робочих місць, покращенню умов праці і відпочинку, підвищенню якості обслуговування тощо.

2. В залежності від об'єкту отримання ефекту розрізняють ефективність:

- локальну,
- народогосподарчу.

Локальна ефективність характерна для конкретного підприємства. Народогосподарча ефективність пов'язана зі споживанням продукції даного підприємства іншими: тобто це сумісний ефект у сфері виробництва і споживання продукції(послуг).

3. За рівнем отримання ефекту розрізняють ефективність:

- первинну,
- мультиплікаційну.

Первинна ефективність – це одноразова ефективність, що отримується шляхом виконання певних господарчих рішень. Мультиплікаційна ефективність – це ефективність від багаторазового використання вигідних господарчих рішень.

4. В залежності від цілі визначення ефективність буває:

- абсолютна,
- порівняльна.

Абсолютна ефективність характеризується показниками, що оцінюють загальну величину ефекту за певний проміжок часу. Порівняльна ефективність відображує результати порівняння можливих варіантів господарювання.

Варто розрізняти такі категорії, як критерії і показники ефективності.

При визначенні сутності поняття “ефективність ресурсного потенціалу” важливо встановити критерій його оцінки, признак відзнаки, що характеризує якісну, кореневу сутність явища чи предмету, що вивчається, тобто ознаку, за якою можливо визначити результативність того чи іншого процесу в діяльності підприємства.

Оскільки економічні явища і процеси досліджуються при певних виробничих відносинах, то й критерії їх оцінки повинен виражати кількісну сторону цих відносин, їх сутність, основну відмінну ознаку, принциповий підхід до оцінки ефективності.

Критерій ефективності виражається коефіцієнтом ефективності (K_e), що визначається як відношення результатів до ресурсів. Теоретично коефіцієнт ефективності може бути нескінченно великою величиною.

Таким чином, критерієм економічної ефективності діяльності підприємства виступає досягнення максимального результату при мінімальних затратах і раціональному використанні ресурсів.

При визначенні ефективності ресурсного потенціалу підприємства необхідно дотримуватися наступних принципів:

- кількісна оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства повинна здійснюватися на основі зіставлення результатів виробництва з затратами чи використаними ресурсами;

- оцінка ефективності повинна проводитися за єдиним народогосподарчим критерієм;

- оцінка ефективності повинна здійснюватися під засобом системи показників, що відображують різноманітні економічні процеси використання ресурсного потенціалу підприємства;

- повинна забезпечуватись взаємна ув'язка системи показників на всіх рівнях управління економікою;

- розрахунок показників здійснювати на основі єдиних форм і показників статистичного обліку і планування економіки та її окремих ланок.

Система показників економічної ефективності повинна являти собою не механічний набір різноманітних показників, а діалектичне ціле, частини якого скоординовані, займають відповідне місце і разом утворюють систему, єдине ціле.

Система показників економічної ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства ґрунтується на наступних принципах її розробки:

- повне відображення отриманих результатів діяльності;
- кількісна оцінка показників;
- можливість розрахунку показників за даними чинної системи обліку;
- чіткість методичного підходу до розрахунку показників.

Розглянемо за рахунок чого може покращитися ефективність ресурсного потенціалу підприємства. По-перше, через підвищення продуктивності праці. Цей процес протікає за допомогою покращення засобів праці, технології і впровадження нової техніки і прогресивної технології, а також за рахунок відповідної підготовки кадрів для роботи на новій техніці, підвищення кваліфікації працівників. Тобто на підприємстві проводиться 2 типи роботи:

- підготовка кваліфікованих кадрів відповідно до рівня розвитку техніки і технології виробництва;
- підвищення кваліфікації.

Перший напрямок має за мету навчити працівників використовувати надані їм засоби виробництва для створення необхідної продукції в належній якості і потрібній кількості. Другий напрямок має за мету підвищення професійних знань і навичок з метою виконання більш складних робіт і підвищення продуктивності праці.

По-друге, ефективна діяльність підприємств в довгостроковій перспективі забезпечується високими темпами їх розвитку і підвищенням конкурентоспроможності, що в значній мірі визначається рівнем їх інвестиційної активності і діапазоном інвестиційної діяльності. Інвестиції – це сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб чи держави з реалізації інвестицій.